

icke skulle blifva i tillfälle att göra några iakttagelser därstädes. Hon hade dock iakttagit, att flera stora, långa och till färgen blå penningesedlar - troligen amerikanska 5-dollar sedlar - lågo på nattduksbordet i Anders rum. Ander hade vid tillfället varit ytterst nervös. - Se berättelsen pag.107.

Erikssons uppgifter bestyrkas af Elsa Jansson och vaktmästaren Larsson, för hvilka Eriksson omtalat, hvad hon iakttagit, - se berättelserna pag. 100 och 127.

Dessutom är det, emot Anders nekande, fastställt, att Ander försålt de ifrågavarande från Ankefru Gerell tillgripna teaterobligationerna samt bortväxlat 145 rubel, 170 dollars och 200 tyska mark af de från fru Gerell tillgripna utländska penningarne. - Se hvad som anförts beträffande denna sak - pag.235 - samt vittnesberättelserna pag. 166, 168, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 192, 210 och 211.

Försäljningen af obligationerna och bortväxlingen af penningarna hade Ander verkställt, åtminstone de flesta posterna, innan han återkommit till hotellet vid förenämnda tillfälle mellan klockan 11 och 12 förmiddagen.

Han hade vid detta sitt första besök å hotellet uppehållit sig där högst en halftimmes tid. - Se David Johanssons, Elsa Janssons och vaktmästaren Larssons berättelser pag. 113, 100 och 127.

Samma dag, onsdagen den 5 januari, vid klockan $\frac{1}{2}$ 1 tiden eftermiddagen hade Ander inköpt matvarorna hos handlanden Axel Hugo Bergkvist, 19 Nybrogatan, för tillhopa 56 kronor och samtidigt äfven kött på Östermalms-torg af handelsbiträdet Axel Vilhelm Norgren för 8 kronor 46 öre. - Se berättelserna pag. 154, 157 och 202.

Ander hade betalat de hos Bergkvist inköpta matvarorna med en 50-kronosedel samt silfvermynt. Nämnda

sedel hade Ander upptagit ur ett brunaktigt kuvert, liknande kuvert, som anträffades i penningepaketet i Anders koffert och hvilket kuvert vid anträffandet befanns innehålla från fru Gerell tillgripna svenska och en del utländska penningesedlar - se Bil. 2 - se berättelserna pag. 157 och 202.

Samma dag vid klockan $\frac{1}{2}$ 2-tiden eftermiddagen hade Ander för andra gången återvänt till hotell "Temperance".

Han hade därvid träffat å hotellet anställde vaktmästaren Sandström, hvilken han anmodat att växla en 5-kronosedel. Denna sedel hade Ander tagit upp ur ett i ena öfverrocksfickan förvaradt brunt kuvert - till storlek och utseende lika Bil. 2 -, som antingen innehållit papper eller penningesedlar, enär kuvertet var fylligt. - Se berättelsen pag. 215.

Under det Ander mellan första besöket å hotell "Temperance" mellan klockan 11 och 12 förmiddagen och det andra besöket å hotellet vid nyssnämnda tillfälle varit ute i staden, hade han haft dörren till rummet låst och nyckeln med sig, hvilket han däremot icke haft under det han varit ute från hotellet mellan klockan $\frac{1}{2}$ 9 på morgonen och tills han kommit hem mellan klockan 11 och 12. - Se Elsa Janssons berättelse pag. 100.

Ander hade alltså under tiden haft något i rummet, som han velat dölja, efter det han mellan klockan 11 och 12 kommit hem.

Vid sitt andra besök på hotellet hade han gjort i ordning paketet med penningarne samt dolt detsamma i kofferten. Det kuvert, ur hvilket förenämnde Bergkvist, Grundström och Sandström - se berättelserna pag. 212, 157 och 215 - sett Ander upptaga penningar, hade nu af Ander uppenbarligen tillsammans med fröken Hellstens väska med innehåll, de båda tygpåsarna med växelmynt samt sedelbunten med gummisnodden lagts tillhopa och om-

virats med tidningspapper, samt därefter omslagits med ett snöre, som Ander erhållit på hotellet.

Han hade därefter gjort sig så stort besvär med att omsorgsfullt dölja paketet att han plockat upp en del af koffertens innehåll samt placerat paketet alldeles å botten i Kofferten. Dessutom hade han, - tydligen för att vilseleda, om någon skulle se i kofferten, - gjort liknande paket af en hel del af koffertens öfriga innehåll och placerat dessa paket ofvanpå och intill penningepaketet - se Fagerströms och Holmérs berättelser i protokollet för den 25 april. (pag. 267. 272.)

Ander hade, då han sysslat med paketets döljande i kofferten varit så nervös, att han i vänstra låset brutit sönder nyckeln - se vaktmästaren Larssons berättelse pag. 127.

Samma eftermiddag klockan 2:15 eller möjligen något senare hade Ander varit inne å kaféet i huset n:r 3 Malmkilnadsgatan, hvarifrån han telefonerat och rekviderat öl till Vaxholmsbåten klockan 3:10 eftermiddagen.

Han hade på kaféet uppträdt synnerligen nervöst - se berättelserna af fru Hulda Kristina Tollström och uppapperskan Signe Josefina Åkesson. - Se berättelserna pag. 202 och 203.

Vid hemkomsten till faderns stuga hade Ander betalt fadern 100 kronor å sin skuld till denne. Han hade för fadern uppgifvit, att han fått låna 500 kronor. Han hade dock icke för någon af de sina sagt, att han erhållit penningar af förre kyparen, numera handelsresanden Karl August Johansson.

Ander hade, efter det han anhållits vid Karlsudd och såsom svar på faderns fråga, hvarför det kom så mycket folk ditut, yttrat: "det förstår ni väl, att det är för den stora händelsen, som inträffat i Stockholm och som de skrifer så mycket om i tidningarna, så det

är ju alldeles klart, att de misstänker mig, jag som varit straffad, men det skall ni inte vara orolig för. Det kommer nog att visa sig, att jag är oskyldig". - Se Fagerströms och Skölds berättelser i protokollet den 25 april. (pag 269, 271.)

Ander befanns vid anhållandet vid Karlsudd innehafva följande vid råntillfället tillgripna gods:

2 af de från fru Gerell tillgripna tygpåsarna, de två från fru Gerell tillgripna messingslåsen, samt den från fru Gerell tillgripna lottsedeln till Idrottslotteriets 4:de dragning (den 15 december 1909) samt den från fröken Hellsten tillgripna tamburnyckeln på ring.

Vidare innehade Ander 380 kronor 88 öre, däraf 21 stycken 1-kronostycken, 14 stycken 25-öresmynt och 12 stycken 10-öresmynt. Dessa penningar voro upperbarligen af de från fru Gerell tillgripna. Det har nämligen icke visat sig, att Ander någonstädes, hvarest han gjort kända utbetalningar, erhållit tillbaka växelmynt i så betydande utsträckning. Tvärtom hade han i betalning till handlanden Bergkvist lämnat 6 kronor i växelmynt.

Då polismännen under visitationen å Ander sågo på de från fru Gerell tillgripna låsen, hade Ander yttrat: "Ja, det är ett par lås till min koffert". - Se Fagerströms och Skölds berättelser i protokollet för den 25 april. (pag 269, 271.)

Att tamburnyckeln verkligen tillhört aflidna fröken Hellsten framgår af hustru Signe Beda Bernhardina Lindegrens utsago - pag. 228 - och detektivkonstaplarna Lundgrens och Sääfs vittnesmål - se protokollet för den 25 april. (pag 267.)

Beträffande åtkomsten af den från fru Gerell tillgripna lottsedeln har Ander haft olika uppgifter. Sålunda uppgaf han till en början - se pag. 64 - att han själf köpt nämnda lottsedel å Fredsgatan i letteriför-

säljningens lokal vid Konstakademien och att inköpet skett cirka tre veckor före anhållandet.

Senare har Ander emellertid uppgifvit - se pag. 246 och 247 -, att han den 4 nästlidne januari erhållit lottsedeln af meranämnda förre kyparen Karl August Johansson.

Denne hade nämligen betalt sin skuld, 125 kronor, till Ander med 115 kronor kontant och lottsedeln.

Ander har vidare uppgifvit - se pag. 247 -, att lottsedeln vore till lotteriets dragning i februari månad 1910, hvilket visar, att Ander ej ens efter tillgreppets föröfvande närmare betraktat lottsedeln som är till lotteriets dragning i december 1909.

Inför Rådstufvurätten har Ander emellertid beträffande nämnda lottsedel haft ännu en uppgift, detta tydligen sedan han funnit, att lottsedeln vore märkt och sålunda kunde bevisas tillhöra fru Gerell. Ander uppgaf nu - se pag. 30 -, att han funnit lottsedeln tillsammans med fru Gerells lås i den tygpåse, som Ander den 5 januari emottagit af Swartz.

Den lottsedel, som Ander fått af kyparen Johansson, sade Ander nu, ^{at} ~~hade~~ Ander sändt till en person i Finland hvilken person han dock icke ville namngifva.

Ander har dock vid föregående förhör - se pag. 253 - uppgifvit, att han ingen gång öppnat påsen för att se, hvad den innehöлле, men hade det känts utanpå, att den innehållit ett par lås.

Då Ander anhölls, hade Ander emellertid lottsedeln förvarad i sin portemonnä - se pag. 50.

Ander innehade desslikes vid anhållandet den "växelnota" - Bil. 7, - å hvilken han gjort anteckningar om från fru Gerell tillgripna obligationer och penningar som Ander bevisligen försålt och växlat omedelbart efter rånmordets föröfvande.

Beträffande denna "växelnotas" utskrift har Ander uppgifvit, dels att han den 5 januari 1910 skrifvit densamma i Skånes enskilda bank, dels att han skrifvit "notan" efter den okända mannens diktamen å kaféet n:r 49 Regeringsgatan, dels ock att han utskrifvit densamma efter en dylik, som mannen vid tillfället innehade.

Dessutom innehade Ander, i sin koffert och vid Karlsudd, samtliga från fru Gerell och fröken Hellsten tillgripna penningar och värdepapper, med undantag af något öfver 100 kronor; men hade Ander efter rånmordet haft utbetalningar motsvarande ungefär det belopp, som saknades. - Se pag. 52.

Ander innehade ännu vidare vid anhållandet det reklamkort - Bil. 4 -, å hvars baksida telefonnummren till fru Gerells växelkontor och till Gröndals växelkontor voro af Ander upptecknade.

Ander har beträffande fru Gerells telefonnummer förklarad - se pag. 251 - att detta vore numret å en Hamburgerlottsedel, som han innehaft för flera år sedan och som han ville ha i minnet. Huru ordet "Gerell" kommit framför numret, kunde Ander icke förklara.

Inför Rådstufvurätten förklarade Ander emellertid, på fråga, hvarför han skrifvit upp fru Gerells nummer: "Jag vet icke alls, hvarför jag skulle ha skrifvit det".

Ander har uppgifvit, att han, då han onsdagen den 5 januari, morddagen, vid klockan $\frac{1}{2}$ 9-tiden förmiddagen lämnade hotellet, gick till huset n:r 64 Mästersamuelsgatan för att söka en plats, som han äfven var uppe och sökte dagen förut och att han uppehöll sig därstädes till omkring 15 minuter öfver klockan 9 förmiddagen.

Detta vederlägges ~~del~~ af grosshandlanden Magnus Anton Adolf Lund och handelsresanden John Henry Magnus Lund - se berättelserna pag. 193 och 195 -, ~~del ock af hustru Ander, som uppgifvit, att mannen Ander redan~~

~~dagen förut, tisdagen den 4, vid klockan 2 tiden på
eftermiddagen för henne omtalat, att han, då han förut
på tisdagen förfrågat sig angående den åsyftade platsen,
därvid erhållit det beskedet, att platsen redan då vore
upptagen.~~

Anders påstående, att han under onsdagen den 5 januari, morddagen, inne å ett kafé å Regeringsgatan - kaféet n:r 49, enligt hvad som framgår af Anders uppgifter - träffat en tysktalande man - Swartz - som till honom öfverlämnat penningepaketet och lånat honom 500 kronor är uppenbarligen uppdiktadt, helt och hållet. Ander har helt visst icke dagen ifråga ens varit inne på kaféet. Därför talar hustrun Johanna Maria Odéns och uppapperskan Elsa Paulina Elisabet Sandbergs uppgifter - se berättelserna pag. 199 och 201 - och detektivkonstaplarna Lundgrens och Sääfs vittnesutsago den 25 april, att Ander vid sammanförande å detektivstationen med Odén och Sandberg icke igenkände dem. (pag 267. 268)

I anledning af Anders påstående, att han och förre kyparen Karl August Johansson tisdagen den 4 januari på aftonen varit inne å kaféet i samma hus som Johansson bodde, eller n:r 65 Rådmansgatan, har Ander lämnats tillfälle att se innehafvare och betjäning å nämnda kafé - kaféidkaren Karl Robert Isidor Sjöstedt, dennes hustru Hildegard Maria Rosina Sjöstedt, fröken Eva Freja Kristina Sjöstedt samt uppapperskan Johanna Hansine Krantz - för att komma i tillfälle att utvisa, hvem af dem som serverade honom och den af Ander angifne förre Kyparen Karl August Johansson.

Ander förklarade därvid - se Waerners och Sääfs vittnesmål den 25 april (pag 268) -, att han i fröken Sjöstedt igenkände den, som serverat honom och Johansson, äfvensom att han igenkände fru Sjöstedt, enär hon vid nämnda tillfälle stått vid kassan i kaféet. Kaféidkaren Sjö-

stedt och fröken Krantz förklarade sig Ander däremot icke igenkänna.

Fru Sjöstedt och fröken Sjöstedt hade emellertid ifrågavarande dag icke, enligt hvad de själfva och andra intygat, vistats i Stockholm. - Se berättelserna pag. 191, 196, 197 och 206.

Mannen Sjöstedt och Krantz hade däremot skött serveringen å kaféet. De kunde emellertid icke i Ander igenkänna någon person som den aftonen varit inne å kaféet. - Se berättelserna pag. 191 och 206.

Anders påstående, att han å sistberörda kafé sammanträffat med antyde Johansson dagen ifråga är alltså sanningslöst.

Ander har icke kunnat lämna någon som hälet ledning för anträffandet af den okände man, som han slutligen i Rätten kallar Swartz, och har ej håller förmått i någon mån ens göra troligt, att mannen vore en verklig person, utan allt visar, att Swartz är en uppdiaktad personlighet.

Detsamma är också förhållandet med den af Ander omnämnde förre kyparen Karl August Johansson.

Det torde icke böra förbises, att Ander under ranskningen uppträdt trotsigt och icke visat ett spår af ånger.

Den kedja af bevis, som sammandragits kring Ander, ådagalägger till fullo, att det är Ander, som förberedt och ensam fullbordat rånmordet, därvid han såsom mordvapen använt det anträffade betsmenet.

Att i detta fall uppsåt att döda förelegat, framgår af skadornas beskaffenhet samt mordvapnets tyngd och storlek.

Rånmordet å den värnlösa kvinnan har föregåtts af många och noggranna förberedelser samt utförts med en lömskhet och en kallblodighet, som äro fasaväckande.

Det finnes endast ett straff, som står i rättvist förhållande till en sådan med berädd mod begången grym förbrytelse; och det är dödsstraff.

Den, som föröfvat ett dylikt brott, måste anses hafva förverkat lifvet.

Jag öfverlämnar målet och yrkar, med åberopande af 14 Kap. 1 § och 21 Kap. 8 § Strafflagen, att Ander för rånmordet å fröken Hellsten dömes att mista lifvet.

Stockholm den ^{9 maj}~~28 april~~ 1910.

G. Lidberg